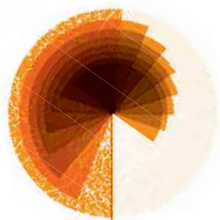
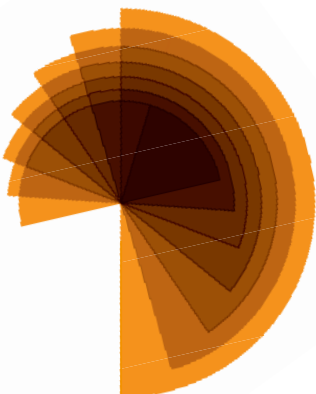
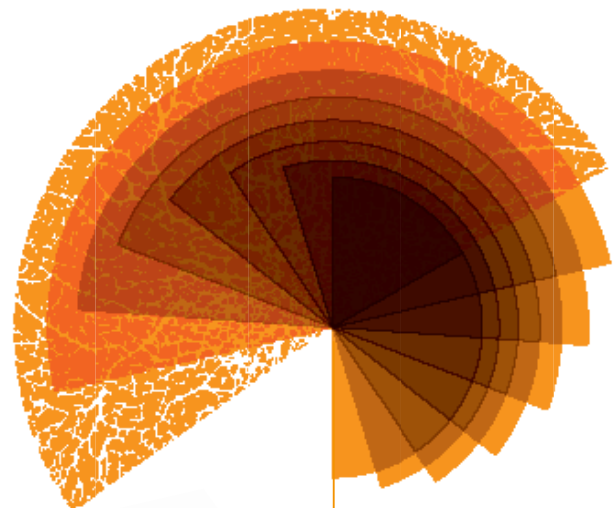

KONCERTNA
POSLOVALNICA

NARODNI
DOM
MARIBOR

CAPPELLA GABETTA

ANDRÉS GABETTA, violina in vodja

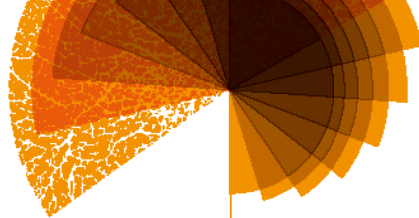
MARIO STEFANO

PIETRODARCHI, bandoneon

ORKESTRSKI CIKEL 2017/2018

4. abonmajski koncert

Dvorana Union, Maribor, 6. marec 2018 ob 19.30

SPORED

Koncerti **Antonia Vivaldija** (1678–1741), prežeti s koncerti
Štirje letni časi Buenos Airesa **Ástorja Piazzolle** (1921–1992)
v priredbi za bandoneon, violino in orkester Roberta Molinellija

**Antonio Vivaldi: Koncert za godalni orkester in
basso continuo v g-molu, RV 156**

Allegro

Adagio

Allegro

**Antonio Vivaldi: Koncert v E-duru, op. 8, št. 1,
RV 269, »Pomlad«**

Allegro

Largo

Allegro. Danza pastorale

Ástor Piazzolla: Buenosaireška zima

**Antonio Vivaldi: Koncert v g-molu, op. 8, št. 2,
RV 315, »Poletje«**

Allegro non molto

Adagio e piano – Presto e forte

Presto. Tempo impetuoso d'estate

Ástor Piazzolla: Buenosaireško poletje

**Antonio Vivaldi: Koncert v F-duru, op. 8, št. 3,
RV 293, »Jesen«**

Allegro

Adagio molto

Allegro La caccia

Ástor Piazzolla: Buenosaireška jesen

**Antonio Vivaldi: Koncert v f-molu, op. 8, št. 4,
RV 297, »Zima«**

Allegro non molto

Largo

Allegro

Ástor Piazzolla: Buenosaireška pomlad

Roberto Molinelli: Final Coda

Benečan **Antonio Vivaldi** je večino svojega glasbenega življenja deloval v Ospedale della Pietà, ustanovi za ženske sirote, za katero je napisal veliko glasbe. Ta nenavaden duhovnik je v glasbenem smislu veljal predvsem za mojstra koncerta, saj jih je napisal kar okoli 500, pisal pa je tudi sakralna vokalno-instrumentalna dela in opere. Kljub temu se ni nikoli zares ponavljal, saj so številni njegovi koncerti značilni in individualno prepoznavni. Vivaldi je bil eden najbolj izvirnih italijanskih skladateljev svoje generacije, velik individualist, znan po svoji domišljavosti in zapravljivosti, obenem pa pobožen in celo resnoben mož. Sodobniki so v njem videli odličnega violinista, menili pa so, da so njegove skladbe za druge izvajalce preveč zahtevne. Čas je pokazal drugače. Ko je Vivaldija ponovno odkrilo 20. stoletje, je pogled na njegov koncertni opus razodel, koliko raznovrstnih variant, različnih nians v instrumentaciji in domislekov v zasnovi je Vivaldi uspel zaobjeti v okviru ene same glasbene zvrsti, ki je v njegovem času postala normirana tritavčna oblika s hitrima okvirnima in počasnim osrednjim stavkom.

Nedvomno Vivaldijevo mojstrstvo izkazujejo njegovi solistični koncerti, od katerih je približno 230 violinskih koncertov. V njih z različnimi tehnikami igranja, natančno artikulacijo in posebnim lokovanjem dosega številne zvočno-barvne efekte (pridušen zvok, pizziccato, sinkopirano lokovanje itd.), pred izvajalce pa postavlja vedno nove izzive. Med violinskimi koncerti je tudi 12 koncertov 8. opusa, napisanega med letoma 1700 in 1721. Izšel je okoli leta 1725 in nosil posvetilo češkemu pokrovitelju, grofu Wenzlu von Morzinu. Opus 8 je nekoliko bahavo naslovljen: *Preizkus harmonije in invencije – Il cimento dell'armonia e dell'inventione*, pri čemer *cimento* pomeni ugotavljanje oz. čiščenje dragocenih kovin. Gre torej za preizkusni kamen vrednosti Vivaldijevega komponiranja. Prvih sedem koncertov opusa nosi programske naslove, poseben vrhunec pa predstavljajo prvi štirje od njih, znameniti *Letni časi*.

Vsak od koncertov *Štirih letnih časov* se navezuje na poseben sonet. Izvor sonetov do danes še ni bil pojasnjen; morda jih je napisal celo sam Vivaldi. Posamezne vrstice vsakega soneta se pojavljajo skozi celo partituro in omogočajo nedvoumno sprotno povezovanje programske vsebine in glasbe, po drugi strani pa s svojo vsebino določajo potek in razvoj kompozicije. *Pomlad* v prvem stavku odslikava prihajajoče prebujenje na-

rave, petje ptic, pa tudi aprilsko bliskanje in šumenje potokov. Drugi stavek je pastoralna uspavanka, tretji pa plesni siciliano. *Poletje* je polno živahnih slik, tudi v njem se oglašajo ptice. Verjetno najbolj znana glasbena »scena« iz njega pa je nevihta, ki se razbesni v zadnjem stavku. *Jesen* z bolj liričnim osrednjim stavkom obarvajo kmečki in lovski motivi. *Zima* je podoba sveta, ujetega v zmrazal, a tudi časa ob ognju, konča pa se s hudo-mušno predstavitevijo radosti in tudi nezgod pri drsanju. Resda so vsi koncerti napisani v »standardni« tritavčni obliki (tako lahko vsakemu stavku pripišemo en mesec), kjer imata hitra okvirna stavka pogosto ponavljajoče se ritornele. A prav »izvenglasbena« vsebina skladatelju nemalokrat omogoči, da si z jasno določenimi glasbenimi oblikami večkrat privoščijo posebne svoboščine. Te so – čeprav majhne – nedvomno značilne posebnosti Vivaldijeve glasbe in prave preizkusne sestavine njegove umetnosti. Ta je preizkus uspešno prestala, saj danes skladatelja po *Letnih časih* pozna skoraj ves svet.

Argentinski skladatelj **Ástor Piazzolla** se je rodil v Buenos Airesu. Odraščal je v New Yorku, nato pa se je na pobudo Carlosa Gardela, ki je v njem prepoznal velik talent, vrnil v domovino. Študiral je v Buenos Airesu in Parizu, nato pa se je v Argentini posvetil predvsem tangu. Postal je kulturna osebnost v zgodovini argentinskega tanga: prizemljeno in čutno ljudsko glasbo je s popolnoma novim harmonskim in ritmičnim besednjakom razvil v »tango nuevo«, novi tango. Ta sofisticirana oblika visoke umetnosti zajema tudi iz jazzovskih oblik in iz klasične glasbe ter je namenjena prej koncertnim dvoranam kot plesiščem. Tango Ástorja Piazzolle je mešanica ognjevitega tradicionalnega tanga in ekspresivnih možnosti moderne harmonije, teksture ter zvočnosti. Z njim je – kot zasedba in tudi kot glasbeni žanr – povezan predvsem kvintet, ki je postal gonilo skladateljevih vizij, ko je v 60-ih letih 20. stoletja ustanovil skupino Quinteto Tango Nuevo, v kateri je sam igral bandoneon. Potem, ko se je leta 1973 kot politično nezaželena oseba preselil v Italijo in se tam po obdobju ustvarjanja elektronske jazzovske glasbe spet obrnil k tangu, je ustanovil nov kvintet, s katerim je potoval po svetu ter vmes komponiral simfonična in komorna dela. Piazzolla je formalno strukturo tanga s svojimi eksperimenti prignal do skrajnosti in jo preizkusil v številnih različicah, obenem pa ohranil čustveno intenziteto in ekspresivnost glasbe.

Med skladateljeve najbolj ambiciozne koncertne tango kompozicije sodi delo *Las Cuatro Estaciones Porteñas* (Štirje letni časi Buenos Airesa), pri čemer se pridevnik »porteño« nanaša na tiste, ki so se rodili v Buenos Airesu. *Letni časi* so leta 1968 izšli v različici za klavir, kasneje pa jih je Piazzolla predelal za svoj ansambel. Svoje koncerte je rad začel s katerim od stavkov tega dela. Kasneje so nastale tudi njegove predelave za druge zasedbe. Ob naslovu dela in posameznih stavkov pomislimo na povezave z Vivaldijem, vendar *Letni časi* Piazzolle niso slikoviti na tako programski način kakor Vivaldijevi koncerti, čeprav je v njih še vedno mogoče prepoznati model beneškega skladatelja. Na svoj način, in vseskozi prežeti s tangom, odlikavajo ekvivalente posameznih evropskih sezon na drugi zemeljski polobli: tako je npr. buenosaireška pomlad ekvivalent beneški jeseni, buenosaireško poletje pa beneški zimi, pri čemer letni časi v Buenos Airesu nimajo istih značilnosti kakor evropski, temveč je »dober zrak« argentinske prestolnice gost in prežet s čutnostjo. Obenem pa je Piazzolla z *Letnimi časi* namenil poseben poklon temu mestu tanga, ki mu je v istem letu posvetil tudi eno svojih najbolj znanih del, t. i. »tango operito« *Maria iz Buenos Airesa*, v katerem se prepletajo simboli in glasbene oblike tanga.

Piazzolla je tudi v *Letnih časih* eksperimentaliziral z ekspresivnimi disonancami ter z nenadnimi spremembami v tempu, ritmih in tudi razpoloženjih, ki se iz ognjevitega plesa lahko v hipu spremenijo v čutno, lirično glasbo. Tako kakor tradicionalni tango nas tudi glasba Piazzolle popelje v glasbeni svet najrazličnejših čustev – od najnežnejših do takorekoč nasilnih. Na podlagi dela Piazzolle je nastalo tudi več priredb drugih avtorjev: znana je priredba za pihalni kvintet s tremi violončeli in kontrabasom Jacquesa Morelenbauma, na Vivaldija pa se z različico za godalni orkester s solistično violino še posebej navezuje verzija sanktpeterburškega skladatelja Leonida Desjatnikova iz leta 1990. Delo Piazzolle bomo tokrat slišali v priredbi za violino in bandoneon italijanskega skladatelja Roberta Molinellija, ki je za zaokrožen zaključek koncerta s prepletom dveh glasbenih svetov in kultur napisal tudi skladbo *Final Coda*, ki povzema in združuje elemente glasbe Antonija Vivaldija ter Ástorja Piazzolle.

Katarina Šter

CAPPELLA GABETTA

Foto: Remi Angeli

Z ustanovitvijo orkestra Cappella Gabetta so se uresničile glasbene sanje svetovno priznane čelistke Sol Gabetta in njenega brata, sijajnega violinista Andrésa Gabetta. V zasedbo sta skrbno izbrala skupino izvrstnih glasbenikov s sorodnim glasbenim ozadjem, da bi na izvirnih instrumentih izvajali baročni in repertoar zgodnjeklasicističnih del.

Orkester je bil ustanovljen leta 2010 in je že zelo uspešno nastopil na številnih pomembnih evropskih prizoriščih, med drugim v Amsterdamu, Parizu, Hamburgu, na Dunaju, v Baden Badnu, Münchnu, Zürichu, Berlinu ter drugod, hkrati pa so glasbeniki koncertirali tudi na festivalih, kot so glasbeni festival Bremen, Schleswig Holstein, Rheingau, Menuhinov festival v Gstaadu ali Baročni festival v Lyonu. Pri založbi Sony Music so leta 2011 izdali dva posnetka, enega z italijansko baročno glasbo (solistka Sol Gabetta) ter drugega z deli Händla in Hasseja (solistka mezzosopranistka Vivica Genaux). Nato so izdali še albume z virtuosom na trobenti Gáborjem Boldoczkim, s pevkama Simone Kermes in Vivico Genaux ter *Glasbo na Habsburškem dvoru* z Andrésom Gabetto. Zadnji album *Dolce Duello* pa predstavlja glasbene dvoboje s Sol Gabetto ter slavno mezzosopranistko Cecilio Bartoli.

Cappella Gabetta redno vabi k sodelovanju tudi druge priznane soliste, med njimi so sopranistka Nuria Rial in trobentač Gábor Boldoczki (ki smo ju v preteklih letih že gostili v Mariboru, na koncertih naše Koncertne poslovalnice), violinist Giuliano Carmignola, solist na baročni kljunasti flavti Maurice Steger ter baročni čelist Christophe Coin.

Zasedba:

1. violine: Andrés Gabetta, Fabio Ravasi, Roberto Rutkauskas, Laura Corolla

2. violine: Francesco Colletti, Juliana Georgjeva, Anaïs Soucaille

Violi: Marco Massera, Alice Bisanti

Violončeli: Davit Melkonyan, Mara Miribung

Kontrabas: Ján Krigovský

Čembalo: Giampietro Rosato

Cimbale: Marcel Comendant

ANDRÉS GABETTA

Andrés Gabetta, glasbenik francosko-argentinskega porekla z ruskimi koreninami, velja za enega najboljših baročnih violinistov svoje generacije. Njegov širok repertoar zaobjema dela tako sodobne kot glasbe 19. stoletja, ki jo izvaja s Simfoničnim orkestrom iz Basla, vse do baročne in klasične glasbe, ki jo izvaja na zgodovinskih glasbilih.

Leta 2011 sta skupaj s sestro Sol Gabetta ustanovila baročni orkester Cappella Gabetta, ki ga Andrés Gabetta vodi kot koncertni mojster, solist ali dirigent.

Andrés Gabetta redno gostuje na velikih mednarodnih festivalih, kot so Menuhinov festival, Haydnovi dnevi, Schleswig Holstein, Rheingau in

Bachovi tedni v Ansbachu. Kot solist in komorni glasbenik nastopa tudi na najuglednejših evropskih koncertnih odrih, denimo v Kulturnem in kongresnem središču Luzerna, v dvorani Tonhalle v Zürichu, Concertgebouw v Amsterdamu, berlinski Filharmoniji, Laeiszovi dvorani v Hamburgu, dvorani Gaveau v Parizu, v dunajskem Koncertnem združenju ter Koncertni hiši.

Njegova diskografija vključuje tudi redke posnetke manj znanih skladateljev in del. Andrés Gabetta je obenem tudi profesor na Konservatoriju Montbéliard v Franciji.

Igra na violino Pietra Guarnerija »Beneškega« iz leta 1727.

Foto: Benoît Facchi

Foto: Benoît Facchi

MARIO STEFANO PIETRODARCHI

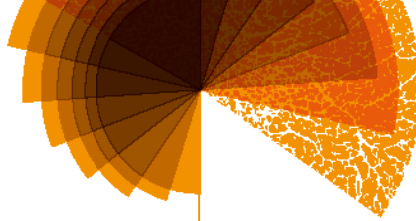
Mario Stefano Pietrodarchi se je harmonike in bandoneona najprej učil v rojstni Italiji in je leta 2007 z odliko diplomiral na Akademiji za glasbo Santa Cecilia v Rimu. Kot sijajni izvajalec prefinjene muzikalnosti je zmagal na številnih državnih in mednarodnih tekmovanjih. Tako je leta 2001 osvojil prvo nagrado na tekmovanju *World Trophy C.M.A.* v francoskem Lorientu, leta 2006 pa je kot gost nastopil z Gabriele Mirabassi in Pietrom Tonolom na Jazz festivalu v Montrealu.

Leta 2009 je nastopil v rimskem Koloseju z Andreo Bocellijem, Angelo Gheorghiu in Andreo Griminellijem. Leto zatem je nastopal z Mladinskim

italijanskim orkestrom, leta 2011, ob 150-letnici italijanske združitve, pa z Erwinom Schrottom v veronski Areni.

Leta 2011 je posnel DVD *Live in Portofino* z Andreo Bocellijem, s katerim je nastopil na mnogih koncertih doma in v tujini. Leta 2014 je sodeloval v plesni produkciji *Verdi Dance* v rimskem Opernem gledališču.

Koncertiral je v številnih mestih v Italiji, kot tudi v Angliji, Franciji, Belgiji, na Hrvaškem, v Srbiji, Nemčiji, ZDA, na Poljskem, Portugalskem, Finskem, Madžarskem, v Švici, Kanadi, Armeniji, Rusiji, Bosni in Hercegovini, Belorusiji in na Kitajskem.

NAPOVEDUJEMO IN VABIMO

KOMORNİ ORKESTER IZ BASLA

Giovanni Antonini, dirigent
Daniel Ottensamer, klarinet

11. april 2018 ob 19.30, Dvorana Union, Maribor
5. koncert Orkestrskega cikla in za izven
Spored: William Blank, Wolfgang Amadeus Mozart, Ludwig van Beethoven

BERNARDA BOBRO, sopran TINA ŽERDIN, harfa

25. maj 2018 ob 19.30, Minoritska cerkev, Maribor
5. koncert Komornega cikla in za izven
Spored: Eva Dell'Acqua, Gabriel Fauré (prir. T. Žerdin), Slavko Šuklar, Claude Debussy (prir. T. Žerdin), Carlos Salzedo, Maurice Ravel (prir. C. Salzedo)

◀ NARODNI DOM MARIBOR ▶

Informacijska pisarna Narodnega doma Maribor, uradne ure: vsak delavnik od 10.00 do 17.00, v soboto od 9.00 do 12.00 ter uro pred vsako prireditvijo. **Dvorana Union**: uro pred vsako prireditvijo.

☎ (02) 229 40 11, 229 40 50, 031 479 000, 040 744 122

✉ vstopnice@nd-mb.si; **spletni nakup vstopnic**: <http://nd-mb.kupikarto.si/>

📘 www.facebook.com/narodni.dom.maribor

🌐 www.nd-mb.si

VEČER
RADIO CITY

Naklada: 500 kosov, brezplačen izvod.